

SUCCULENTA

Orgaan van de Nederl. Ver. van Vetplantenverzamelaars.

Secretariaat: G. D. DUURSMA, B 140 HUIZUM bij Leeuwarden.

Stapelia's

Deze eigenaardige vetplanten worden niet gekweekt om de grillige vormen, de verscheidenheid in stekel- of harenpracht, of om gevlekte, gespikkelde of wasachtig berijpte bladeren. De grootste waarde der Stapelia's bestaat in de origineele kleur der bloemen, die wel iets gelijken op de stijve sterren eener ridderorde en alle nuances van vleeschrood tot violet doorloopen. Bij vele soorten zijn de bloemen gevlekt, gestreept en gepunt en zijdeachtig behaard, zoodat een afgeplukt bloempje veel op een kunstproduct gelijkt. Brengt men echter z'n reukorgaan dicht bij de bloem, dan blijkt weldra, dat we geen imitatie doch een zuiver voortbrengsel der natuur voor ons hebben. De bloemen der Stapelia's rieken namelijk zeer onaangenaam naar rottend vleesch, zoodat vleeschvliegen er soms door misleid worden en hare eieren op de bloemen leggen.

Ondanks de aaslucht, waarom de Stapelia's in onze taal „aasbloemen" worden genoemd, zouden wij enkele exemplaren toch niet gaarne uit onze verzameling willen missen. De meeste Stapelia's zijn zeer eenvormig en in niet-bloeienden toestand moeilijk van elkaar te onderscheiden. We moeten er dan ook nauwkeurig op toezien dat de etiketten steeds bij de rechte planten blijven staan

De Stapelia's behooren tot de Asclepiadeae, in ons land vertegenwoordigd door de *Engbloen* (*Vincetoxicum officinale*) die, volgens Heukels, bij Maastricht en in Gaasterland worden aangetroffen. Ook de in kassen gekweekte geslachten *Asclepias*, *Hoya*, *Stephanotis* en *Ceropegia* behooren tot deze familie.

't Geslacht *Stapelia* bevat pl.m. 90 soorten, die bijna alle aan de Kaap thuis behooren. Ter eere van den Amsterdamschen geneesheer J. B. van Stapel, die in het midden der 17e eeuw leefde, noemde Linnaeus dit plantengeslacht *Stapelia*, dat zich onderscheidt door vleeschachtige, slechts eenige centimeters hooge, bladlooze, meest vierhoekige stengels van een vingerdikte.

Van de vele soorten noemen wij: *St. grandiflora*, met 15 c.M. groote, stervormige, vleezige, zwartachtigpurper gekleurde bloemen, welke aan den kant zijdeachtig gewimperd en in 't midden met korte haren bedekt zijn. De bloemen van *St. hirsuta* zijn eveneens groot, oranjegeel tot roodachtig gekleurd en met lange, roode haren dicht bezet; zij stinken zeer. *St. Asterias* heeft 10 c.M. groote behaarde bloemen, die van binnen bruinrood zijn, terwijl die van *St. variegata* onbehaard zijn, doch met bruin-purperroode vlekken en strepen bezet. *St. mixta* heeft groote, donkerviolette bloemen met gele strepen en roode puntjes, terwijl de 7 c.M. groote, bleekgele bloemen van *St. baffonia*

zwart-purperrood gevlekt zijn ; die van *St. spectabilis* zijn rood behaard en wit gewimperd.

De grootste afmetingen hebben de bloemen van *St. gigantea*, zij zijn wel 30 c.M. in doorsnede. Een soort met dikke, vleezige stammen en daardoor wel iets op een cactus gelijkend, is *St. cactiformis*. *St. Asomoensis* heeft groene gladde stammen en is tamelijk hard. De bloemen verschijnen bij deze soort den ganschen zomer in groot aantal, gelijken wel iets op die van *St. grandiflora*, doch rieken weinig. *St. putida* bloeit eveneens zeer licht, doch alleen aan de jonge twijgen.

De gedurende de laatste jaren door den bekenden natuuronderzoeker Dinter in Duitsch Zuid-West-Afrika ontdekte Stapeliasoorten, willen wij hier volledigheidshalve nog noemen : *St. Bergeriana*, *St. Dinterii*, *St. Fleckii*, *St. Juttae*, *St. kwebensis*, *St. Portae taurinae*, *St. Schinzii* en *St. albo-castanea*.

Ten slotte nog iets over de kultuur. De meeste vetplantenverzamelaars klagen dat hun Stapelia's zoo weinig bloeien, en kunnen de oorzaak hiervan niet opdiepen. Opzettelijk genomen proeven hebben echter geleerd, dat juist de grondsoort waarin men de Stapelia's kweekt, veel invloed heeft op de bloeiwilligheid. Een flinke hoeveelheid goed verteerd leem, door krachtige, zandige bladaarde heengemengd, werkt den bloei zeer in de hand. Daar Stapelia's veel sneller groeien als andere vetplanten, verlangen zij meer water. Geeft men dit te weinig dan schrompelen de planten in en behoeft men niet op bloemen te rekenen. Ook 's winters moeten de potten, hoewel tegen te veel vocht zorgvuldig gewaakt moet worden, toch matig vochtig gehouden worden. Bovendien moeten zij 's winters evenals des zomers zooveel mogelijk van de zon kunnen profiteeren. Aldus behandeld en in vlakke doch niet te groote potten geplant, zal men over den uitslag niet te klagen hebben.

De vermeerdering geschiedt door stekken, welke men, alvorens ze te planten, eerst een paar dagen laat opdrogen, teneinde weg rotten zooveel mogelijk te voorkomen.

G. D. D.

Mooie Opuntia's

1.

Onder al de cactusgeslachten is er zeker geen enkel dat zoo stiefmoederlijk behandeld wordt als het geslacht *Opuntia*. De *Opuntia's*, *schijf-* of *vijgcactussen* zijn struikachtig vertakte, rechtopstaande of kruipende planten, waarvan de oudste deelen meestal houtachtig worden. Ze bezitten kleine, priemachtige bladeren, die echter gauw verwelken en afvallen. Alleen aan de jonge stengeldeelen kan men ze vinden, en is het verschijnen dezer „bladeren" dus in 't vroege voorjaar een teeken van hernieuwden groei.

De stengelleden zijn van zeer verschillenden vorm : schijf- (dus plat), cylinder- of eivormig en soms zeer groot (vooral de schijfvormige). Deze leden dragen in de oksels der bladeren de stekels, die dikwijls zeer lang en dik zijn en vaak in een schede steken. De stekels, die meest rond, soms ook breed en papier- of perkamentachtig zijn, missen het schitterende van die der *Echinocactussen*, doch bezitten, hoewel in alle kleuren, matte tinten.

In tegenstelling met andere cactussen dragen de *Opuntia's* nevens de gewone stekels, bundels kleinere stekels, die van weerhaken zijn voorzien. (Glochiden). Met het behandelen der *Opuntia's* moet men voorzichtig zijn, daar bij de geringste aanraking een geheele bundel

glochiden in de handen blijft steken. Door de weerhaken zijn ze moeilijk te verwijderen en veroorzaken soms huidgezwellen. Misschien is dit een der oorzaken, dat men ze, vooral in de kamer weinig kweekt.

Hoewel de meeste *Opuntia*'s snel groeien, bloeien ze bij ons zelden en niet rijk, alleen aan zeer oude en zeer groote planten. De bloemen, die groot en schoon zijn, verschijnen aan de zijden der stengels en worden gevolgd door vijfvormige vruchten, die soms eetbaar zijn.

Vele *Opuntia*'s komen uit zulke koude Amerikaansche streken, dat ze bij ons buiten met eenige bedekking kunnen overwinteren, wanneer men er maar voor zorgt dat het niet op de planten kan lekken en de grond er omheen goed droog blijft. Ze komen dan ook in geheel Amerika van Noord-Canada tot Zuid-Patagonië in pl.m. 130 soorten voor; sommige tot op een hoogte van 1000 voet.

Hoewel ze weinig bloeien en daarom ook velen het niet de moeite waard achten ze te kweken, willen we toch enkele soorten niet gaarne in onze collecties missen. We bespreken dan eerst een paar soorten die ook in de kamer tamelijk gauw in bloei komen.

Reeds aan klein plantjes van *Opuntia Salmiana*, die uit Brazilië afkomstig is, kreeg ik in de kamer de roodachtig gespitste gele bloemen met rooden middelstreep op de bloembladen. Eigenaardig was nog op te merken dat op de na den bloei verschijnende roode vruchten nieuwe bloemen te voorschijn kwamen, een verschijnsel dat volgens Schelle bij meerdere *Opuntia*-soorten voorkomt. Jammer, dat ook deze soort zulke scherpe stekels heeft, dat ze bij de geringste aanraking niet weer los laten, ja zelfs met een geheel stengellid, dat bij deze soort spoedig afbreekt, aan de vingers blijft kleven. Verder had ik spoedig in bloei de nu juist niet mooie, maar zelfs strenge kou verdragende *Opuntia Rafinesquii*. Nadat ze den geheelen winter buiten had doorgebracht en in het voorjaar eerst een ietwat kwijnend uiterlijk had, verschenen aan de toppen der leden de vrij groote heldergele, van onder roodaanloopende, genagelde bloemen. Ook de hoogwordende *Opuntia ficusindica*, in 't bijzonder de variëteit *elongata*, vertoont tamelijk spoedig de roode bloemen. *Opuntia tuna*, een der eerst-ingevoerde cactussen, die ook langs de landen der Middellandsche Zee verwilderd voorkomt, wil ons nog wel eens met haar groote, geelachtig-roode bloemen verrassen.

Rijker en gewilliger bloeiend is *Opuntia polyantha*, de veelbloemige genoemd, met haar groote gele stekels en gele bloemen. Verder noemen we nog: *Opuntia missouriensis* met 4 c.M. lange, hoornkleurige stekels en van boven groenachtige gele bloembladeren. *O. rhodantha* is een lage, vertakte soort met mooie 7-8 c.M. groote bloemen, die van binnen glanzend rood, van buiten groenrood gekleurd zijn.

Mededeelingen.

NIEUWE LEDEN.

152. Mevr. de Groot-de Ligt, Utrecht, Stationstraat 3.
153. J. Philippo, Haarlem, v. Beresteijnstr. 10.

VERKIEZING PENNINGMEESTER. Ter vervulling van de Penningmeestersfunctie, vacature-Prins, stelt het bestuur het volgende dubbel-tal aan de leden voor: J. M. v. d. Houten, Rotterdam, Rob Fruinstraat 64, P. van Straten Jr., Amersfoort, (Tuinbouwwakonderwijzer).

De leden worden vriendelijk verzocht voor 25 Juli aan den Secretaris op te geven wie dezer heeren zij als penningmeester kiezen.

Gekozen wordt geacht hij, die de meeste der ingekomen stemmen op zich vereenigt.

VETPLANTEN-ENQUETE. Nu de meeste leden mij met de stemming toch zullen schrijven, kan daar m.i. mooi een algemeen overzicht betreffende de Nederlandsche Vetplanten verzamelingen aan worden verbonden. Ik verzoek daarom ieder lid beleefd mij meteen te willen mededeelen :

a. Hoelang men reeds vetplanten verzamelt, welke de aanleiding geweest is dat men met het aanleggen eener verzameling begon en welke soorten men het eerst bezat ;

b. Hoeveel soorten de collectie ongeveer bevat ;

c. Of men z'n planten in een verwarmde kas of 's winters in de kamer heeft ;

d. Welke 5 of 10 soorten men als de mooiste uit z'n verzameling beschouwt.

Ik ben van plan de ingekomen mededeelingen tot een algemeen rapport om te werken en dit in „Succulenta" te publiceeren, waardoor men een beter overzicht krijgt hoe het er met de vetplantenliefhebberij in ons land uitziet. Ongetwijfeld zal dit alle ware liefhebbers interesseeren. Zal het waarde hebben, dan spreekt het van zelf, dat allen, vooral de oude liefhebbers ons hun opgaven verstrekken. Ook voor andere bijdragen en wetenswaardigheden houden wij ons aanbevolen.

G. D. D.

TENTOONSTELLING' KAMERPLANTEN. In de eerste helft van September wordt te Amsterdam een driedaagsche tentoonstelling gehouden van planten in de kamer gekweekt en verzorgd. Een desbetreffende circulaire met inschrijvingsbiljet is verkrijgbaar bij den secretaris der tentoonstellingscommissie, den heer J. B. Harmsen, Smitstr. 19.

Wij wekken onze A'damsche vrienden op een circulaire aan te vragen en zoo mogelijk een collectie vetplanten in te zenden.

Tevens kon hieraan een gemakkelijke propaganda voor onze vereeniging verbonden worden, waardoor allicht nieuwe leden te winnen waren. Mochten een of meer onzer leden aan de tentoonstelling deelnemen, dan verzoek ik beleefd mij dit te willen berichten, en zal ik voor toezending van proefnummers „Succulenta" ter verspreiding zorgdragen

G.D.D.

DE LAATSTE LOODJES WEGEN HET ZWAARST! Er zijn nog een paar leden die tot op heden hun contributie nog niet betaalden. Hoewel het niet prettig is hierop telkens terug te komen, verzoeken wij toch dringend dit deze maand in orde te maken. Gemakshalve sloten wij hierbij een postwisselformulier in en vertrouwen dat men, niemand uitgezonderd, zich de kleine moeite zal getroosten dit even aan de post te bezorgen. Dan kunnen alle bijdragen binnenkomen en behoeven wij den nieuwen Penningmeester geen lijstje van onbetaalde contributies te verstrekken.

G. D. D.

T. VAN DER WEIJ - SCHRANS D 48

LEEWARDEN.

ELECTRISCHE BOEK-, COURANT- EN HANDELSDRUKKERIJ.